

KRYTERIA OCENIANIA – JĘZYK POLSKI – KLASA VI

I. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia.

1. Wypowiedzi ustne:

- recytacja,
- płynność i wyrazistość wypowiedzi,
- komunikatywność,
- trafność mówienia na temat oraz formułowanie własnych sądów,
- poprawność językowa,
- bogactwo słownictwa.
- umiejętność zachowania się w sytuacji mówienia,
- odpowiedź dłuższa kilkudzaniowa (treści literackie i językowe).

2. Wypowiedzi pisemne:

- prace klasowe (wypracowania, testy),
- sprawdziany gramatyczne,
- prace ortograficzne,
- prace domowe (dłuższe formy wypowiedzi)
- poprawność formy wypowiedzi,
- zgodność z tematem,
- kompozycja pracy,
- poprawność językowa, ortograficzna, interpunkcyjna,
- układ graficzny i estetyka pracy,
- dobór środków językowych (dostosowanie stylu do sytuacji komunikacyjnej).

3. Czytanie:

- głośne czytanie (z przygotowaniem i bez, zrozumienie czytanego tekstu),
- ciche (rozumienie tekstu).

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów.

Ocena jest jawna dla ucznia, oparta na zrozumiałych kryteriach. Na lekcjach języka polskiego kontroli i ocenie podlegają: obszary i formy ustne oraz pisemne.

- praca klasowa (90 minut),
- testy, sprawdziany (45 minut),
- kartkówki (15 minut),
- praca z tekstem – czytanie ze zrozumieniem (do 45 minut),
- dyktando (do 30 minut),
- praca w grupach,
- praca domowa,
- praca własna na lekcji,
- odpowiedzi ustne,

- głośne czytanie, recytacja, inscenizacja,
- aktywność i zaangażowanie ucznia (podczas pracy indywidualnej, grupowej, itp.),

— inne formy, np.: referaty, projekty, prezentacje,

III. Zasady poprawiania wyników niekorzystnych.

1. W sytuacji poprawiania wyników niekorzystnych uczeń otrzymuje nowe zadanie o identycznym stopniu trudności co poprzednie.
2. Termin poprawiania wyników niekorzystnych ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem, w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny.
3. Uzyskiwanie przez ucznia oceny wyższej niż przewidywana nie może zakłócić toku zajęć oraz nie może się ono odbywać ze szkodą dla innych uczniów.
4. Jeżeli uczeń poprawi ocenę, do dziennika wpisuje się obie oceny, a podczas wstawiania oceny klasyfikacyjnej rozpatruje się ocenę wyższą.
5. W przypadku, gdy ocena z poprawy jest taka sama jak pierwotna, wówczas nauczyciel tylko odnotowuje fakt poprawiania oceny, natomiast jeśli ocena z poprawy jest niższa od pierwotnej, w dzienniku pozostawia się tylko ocenę pierwotną.
6. Uczeń, który z powodu usprawiedliwionej nieobecności nie przystąpił do pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności, może do niej przystąpić w kolejnym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

IV. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych z języka polskiego:

- Uczeń informuje nauczyciela o chęci uzyskania wyższej niż przewidywana oceny śródrocznej/rocznej.
- Nauczyciel przedstawia uczniowi zakres wiadomości i umiejętności koniecznych do uzyskania oceny wyższej niż przewidywana, adekwatnych do stopnia, o który ubiega się uczeń.
- Sprawdzenie opanowania przedstawionych wiadomości i umiejętności, następuje w czasie konsultacji w formie ustalonej z nauczycielem (np. pisemnej, ustnej, prace pisemne itp. oraz realizować inne, zgodne ze specyfiką przedmiotu, działania polecone przez nauczyciela).
- Poprawianie przewidywanej oceny śródrocznej/rocznej nie może zakłócić toku zajęć oraz nie może się odbywać ze szkodą dla innych uczniów.
- Uzyskana ocena jest ostateczna. Od uzyskanej oceny uczeń może odwołać się zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny dla klasy 6 szkoły podstawowej

zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego • wyjaśnia pojęcie: <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze, anafora, motto, apostrofa, środki stylistyczne (poetyckie)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu • wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • omawia sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu • interpretuje wiersz • wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze • podejmuje dyskusję na temat poruszony w utworze (sytuacja ludzi starych, zagrożenia, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii, wartości nadających życiu sens itp.) • omawia inne teksty kultury prezentujące przedstawiony

					problem
Kształcenie literackie i kulturowe: Bajki Ignacego Krasickiego	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, epika, uosobienie</i> relacjonuje treść bajek 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję wskazuje w utworach cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i omawia morał w bajkach wskazuje wartości o których mowa w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Fredro - bajki	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, morał, uosobienie</i> relacjonuje treść bajki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję wymienia cechy bajki podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i omawia morał w bajce wymienia wartości, o których mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce redaguje bajkę
Kształcenie literackie i kulturowe: proza	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty wskazuje funkcję rodzaju narracji określa tematykę fragmentu omawia specyfikę miejsca akcji charakteryzuje bohaterów fragmentu nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, podsumowuje i porównuje wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie podejmuje dyskusję na tematy poruszane w tekstach: tolerancji (np. religijnej) i

	<p><i>narrator, związek frazeologiczny narrator, powieść, świat przedstawiony, powieść fantastycznonaukowa, uchodźca, patriotyzm, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne, powieść detektywistyczna, szyfr, teatr, komiks, fikcja literacka, powieść obyczajowa, pamiętnik, powieść przygodowa, scenariusz filmowy, podtytuł, opowiadanie twórcze</i></p>		<p>doświadczeń, porównuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w tekście • wskazuje elementy fantastyczne i realistyczne, określa ich funkcję w utworze • wskazuje elementy komizmu 	<p>ważne dla bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje metaforyczne wypowiedzi bohaterów • określa temat i główną myśl tekstu 	<p>wyobcowania, stereotypowego postrzegania innych ludzi, sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością, przyczyn wykluczania niektórych osób, priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybrany stereotyp, przygotowuje prezentację • przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi (5 lekcji)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję

	<p>narratora</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst 	<p>głównych bohaterów i porównuje je z własnymi</p>		<p>na temat sztucznej inteligencji</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy opowiadanie w konwencji <i>science-fiction</i>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza (5 lekcji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych • wskazuje funkcję rodzaju narracji • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia tło historyczne powieści • wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> (5 lekcji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze i określa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> • porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

		<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst 	wartości ważne dla bohaterów		
Kształcenie literackie i kulturowe: Biblia	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: <i>raj, Eden, związek frazeologiczny</i> • wymienia motywy biblijne obecne w kulturze • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>przypowieść, talent</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii • wskazuje w tekście cechy gatunkowe • omawia sposób, w jaki fragmenty tekstu odnoszą się do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu i fragmencie • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie wyrazów niedosłownych • odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury • odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń • wyraża własny sąd o tekście • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii • w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisburyskiego • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami oraz na tematy poruszane w przypowieściach • omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści

			• formułuje przesłanie przypowieści		
Kształcenie literackie i kulturowe: mity	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego • wymienia najważniejsze postacie z mitologii • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i> 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne • opisuje najważniejsze postacie z mitologii • charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu • podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza • wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy mitologiczne • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odysusza • interpretuje utwór • omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa • przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii • wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
Kształcenie literackie i	• wskazuje różnice pomiędzy	• odnajduje w tekście przykłady ilustrujące	• tworzy plan charakterystyki	• tworzy charakterystykę	• tworzy charakterystykę

kulturowe: formy wypowiedzi - charakterystyka	charakterystyką a opisem postaci	wskazane cechy charakteru <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki 	wskazanego bohatera literackiego	wskazanego bohatera literackiego <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady budowania akapitów 	wybranego bohatera zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych • wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów • redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy opis zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną

				omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Nauka o języku: odmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy • wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> • wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i> • wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i> • wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy • uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni końcówek 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formę wskazanej części mowy • tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych • wskazuje czasowniki nieprzechodnie • tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych • tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście • stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście • wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego • używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

		bezokoliczników <ul style="list-style-type: none"> • używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami 			
Kształcenie literackie i kulturowe: telewizja, film	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia profesje związane z telewizją • wymienia programy telewizyjne • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych • podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji • wymienia cechy programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę telewizji jako medium • redaguje tekst informacyjny • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje reklamę • redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu
Kształcenie literackie i kulturowe: artykuł	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: <i>artykuł, e-higiena, fonoholizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu • wymienia cechy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie • określa główną myśl tekstu • odróżnia wskazane informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia informacje o faktach od opinii • wyraża własny sąd o temacie artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na tematy aktualne poruszane w artykule, np. sposobu traktowania zwierząt przez ludzi, różnic w odbiorze rzeczywistości, wpływu cywilizacji na człowieka i świat
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opis	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tła • wskazuje problem przedstawiony na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie znaczących elementów 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na

obrazu	<p>postacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa barwy użyte przez malarza 	<p>na obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu 	<p>obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę • uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
Samokształcenie, korzystanie ze słowników	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny • wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przy redagowaniu tekstów korzysta ze słownika terminów literackich • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje • uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa swoistość definicji słownikowych • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów • uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia pozyskane informacje • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu • stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z różnych źródeł informacji
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu • formułuje tezę do podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując

<p>charakterze argumentacyjnym</p>	<p>pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem</p>	<p>argumentów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady 	<p>argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej 	<p>się właściwymi argumentami</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótkie wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat
<p>Nauka o języku: nieodmienne części mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nieodmienne części mowy • wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nieodmiennych części mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych • wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłowki od podanych przymiotników • rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście • wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przysłówków w tekście • posługuje się przymkami i spójnikami w tekście • używa partykuł i wykrzykników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
<p>Nauka o języku: ortografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo, -dzki</i> oraz - <i>ctwo, -cki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów • odnajduje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje właściwe formy wyrazów • uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników 	<p>swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosując wiedzę w praktyce</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> • wymienia zasady pisowni <i>ó</i> i <i>u</i>, <i>rz</i> i <i>ż</i> oraz <i>ch</i> i <i>h</i> 	<p>błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami 	<p>częściami mowy w podanych przykładach</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię • poprawnie zapisuje podane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście • tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ch</i>, <i>h</i> 	
Nauka o języku: interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady używania dwukropka • wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach • wymienia zasady pisowni wielką i małą literą • wymienia zasady pisowni <i>ą</i>, <i>ę</i> oraz <i>om</i>, <i>on</i>, <i>em</i>, <i>en</i> • wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym • relacjonuje zasady używania nawiasu • wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropk • wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik • zapisuje prawnie podane wyrazy • uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach • w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek • wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy • wyjaśnia, w jakim 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach • rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście • uzasadnia pisownię podanych słów • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów • koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji • uzupełnia podany tekst o nawiasy • uzupełnia podany tekst średnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje dwukropk we własnych tekstach • tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne • tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą • tworzy tekst z użyciem poprawnych form • tworzy teksty poprawnie stosując przecinki • redaguje tekst z użyciem nawiasów • układa tekst z zastosowaniem średników 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosując wiedzę w praktyce

		celu został użyty średnik we wskazanym tekście			
Kształcenie literackie i kulturowe: muzea	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje specyfikę poszczególnych muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrane muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
Sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje perswazji definiuje perswazję posługuje się terminami i pojęciami: <i>wyrażanie oczekiwań</i> (<i>perswazja</i>), wymienia cechy języka potocznego wymienia elementy składające się na etykietę językową 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisany 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wypowiedź perswazyjną na zadany temat, prezentuje różne sposoby wyrażania oczekiwań
Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia profesje związane z muzyką 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego nurtu muzyki
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - opowiadanie	<ul style="list-style-type: none"> definiuje wypowiedź twórczą wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu proponuje alternatywne 	<ul style="list-style-type: none"> wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające tworzy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające tworzy opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną,

twórcze na podstawie baśni, legendy, mitu, przypowieści	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	zakończenie wybranej legendy lub baśni <ul style="list-style-type: none"> • proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści 	opowiadania twórczego <ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	twórcze na podstawie baśni czy legendy <ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	poprawną polszczyzną
Nauka o języku: wypowiedzenie a zdanie	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział wypowiedzeń • wymienia rodzaje związków wyrazowych • wymienia części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach • przekształca równoważniki zdań w zdania • definiuje rodzaje związków wyrazowych • charakteryzuje poszczególne części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone • w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu • wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części 	<ul style="list-style-type: none"> • zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte • klasyfikuje związki wyrazowe • przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
Nauka o języku: zdanie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje zdanie złożone • wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie • wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych • posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaje zdań złożonych • tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje wykresy zdań 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	terminami i pojęciami: <i>zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i>				
Kształcenie literackie i kulturowe: formy wypowiedzi - list oficjalny	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze list zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się dobrze dobranymi argumentami oraz poprawną polszczyzną
Nauka o języku: fonetyka	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski • wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych • wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje głoski, sylaby i litery • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach • identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia spółgłoski miękkie od twardych • odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych • wskazuje akcent w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę • wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście • czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy 	swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	<p>wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca</p> <ul style="list-style-type: none">• definiuje słowo: <i>intonacja</i>• posługuje się terminami i pojęciami: <i>głoski</i> (<i>spółgłoski miękkie i</i> <i>twarde, funkcje litery</i> <i>i, głoski dźwięczne i</i> <i>bezdźwięczne, głoski</i> <i>ustne i nosowe</i>), <i>wymowa (zasady</i> <i>akcentowania, zasady</i> <i>intonacji)</i>	polskim			
--	--	---------	--	--	--